

**Міністерство освіти і науки України
Луганський національний аграрний університет
Факультет агрономії та будівництва
Кафедра загальноосвітньої підготовки**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т. в. о. декана факультету
Надія СКНИПА
«   »   2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

ступінь освіти	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>18 Виробництво та технології</u>
спеціальність	<u>181 «Харчові технології»</u>
освітня програма	<u>181 «Харчові технології»</u>

Слов'янськ – 2021

Робоча програма «Історія України та української культури» для здобувачів вищої освіти спеціальності 181 «Харчові технології» освітньої програми 181 «Харчові технології».

«27» серпня 2021 року. 16 с.

Розробник:

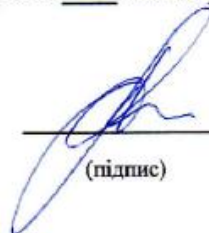
Борисова Ольга Василівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри загальноосвітньої підготовки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальноосвітньої підготовки

Протокол від «27» серпня 2021 р. № 7

В. о. завідувача кафедри

(підпис)

Денис РУДНІК

(Власне Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено проектною групою освітньої програми 181 «Харчові технології»

Гарант освітньої програми

Валентина МОГУТОВА

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни *«Історія України та української культури»* складена відповідно до освітньої програми *«Харчові технології»* підготовки *бакалаврів* галузі знань 18 Виробництво та технології формує *загальні* компетентності, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни – освоєння здобувачами комплексу знань з історії України та української культури на основі пізнання процесу розвитку українського суспільства та історико-культурного процесу на теренах України, аналізуючи сукупність етнічно-національної, суспільно-політичної, соціально-економічної та культурно-релігійної трансформації українського суспільства на шляху його багатомірного поступу.

Завдання вивчення дисципліни:

1. Формування у студентів високої історико-патріотичної свідомості, історико-хронологічної пам'яті.
2. Освоєння студентами історико-понятійного апарату предмету.
3. Ознайомлення здобувачів з основними досягненнями вітчизняної та зарубіжної культури.
4. Вироблення у здобувачів творчого мислення, здатності самостійно інтерпретувати історичний процес.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, що передують: шкільний курс історії України.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти *компетентностей та програмних результатів навчання* відповідно до освітньої програми *«Харчові технології»* спеціальності 181 «Харчові технології».

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК14. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види і форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН27. Зберігати та примножувати досягнення й цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма навчання
Кількість кредитів - <u>5</u>	Галузь знань <u>18 Виробництво та технології</u>	обов'язкова	
	Спеціальність <u>181 «Харчові технології»</u> Освітня програма <u>181 «Харчові технології»</u>		
Змістових модулів - 0	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: бакалавр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 150		1	1
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 4		2	2
		Лекції	
		24 год.	6 год.
		Практичні	
		26 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
	Самостійна робота		
100 год.	136 год.		
		Форма контролю: екзамен	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Українські землі за первісної доби, давнє мистецтво та зародки релігійних знань.

Початок людського життя на території України. Періодизація історії первісного суспільства та її характеристика. Духовне життя первісного суспільства. Доба трипільської культури. Дніпро-Донецька археологічна культура. Кіммерійці. Таври. «Велика Скіфія». Сармати. Грецька колонізація Північного Причорномор'я та Приазов'я. Рейдготланд (Гетика). Гунський союз. Давні слов'яни у V–VIII ст. Їх матеріальна та духовна культура, господарство та суспільний лад, відносини з сусідами.

ТЕМА 2. Княжий період в історії українських земель, культурні надбання часів Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Утворення та основні етапи розвитку ранньофеодальної держави східних слов'ян із центром в Києві. Різні теорії походження Київської держави. Перші київські князі. Боротьба за консолідацію держави. Утвердження християнства в Русі, історичне значення події. Соціально-економічні та правові відносини в державі. «Руська правда» та «Правда Ярославичів». Міжкнязівські усобиці. Боротьба за зміцнення держави. Східний напрямок зовнішньої політики Київської Русі. Походи проти печенігів і половців. Місце Київської Русі в середньовічній Європі. Її роль в історичних долях східнослов'янських народів. Культура Київської Русі.

Початок занепаду Київської держави. Причина її розпаду. Становлення князівств середнього Подніпров'я: Київського, Переяславського та Чернігово-Сіверського. Перші згадки, географічне поширення топоніма та етніміа «Україна». Утвердження української символіки. Утворення Галицько-Волинської держави. Її внутрішня і зовнішня політика. Галицько-Волинське князівство (королівство) – одна з форм національної держави, правонаступник Київської Русі.

ТЕМА 3. Українські землі за часів Пізнього Середньовіччя, особливості релігійного життя та проблема збереження національної самобутності українського народу.

Утворення Великого князівства Литовського. Інкорпорація українських земель до його складу. Визволення литовсько-українськими військами українських земель з-під влади Орди. Битва на Синіх водах (1462 / 1463). Завершення формування української народності. Соціально-економічний розвиток, торговельно-економічні та культурні зв'язки з європейськими країнами. Претензії московського двору на давньоруську спадщину. Формування цивілізаційного фронтиру на терені Подонцов'я.

Литовсько-польські унії та їх вплив на подальшу долю українського народу. Роль церкви у збереженні та розвитку національної самобутності українського народу XIV–XVI ст.

ТЕМА 4. Українські землі в другій половині XVII – першій половині

XVIII ст. Феномен «українського бароко» та розвиток правової думки як надбання світової цивілізації.

Козацтво як явище світової історії. Заняття, звичаї та побут козаків. Д. Байда-Вишневецький. І. Підкова. Запорозька Січ та її устрій. Козацька символіка. Реєстрове козацтво. Боротьба проти національного та соціально-релігійного гніту. Політика Московії щодо східних українських земель. Формування слобідського козацтва. Слобідська Україна. Запорозькі козаки на Сході України (зимовники, річкові броди («Кам'яний Брід»), караульні (біля с. Пархоменко Луганської обл.). Визвольна війна під проводом Б. Хмельницького. Її причини, характер та рушійні сили. Становлення козацько-гетьманської держави. Її внутрішня і зовнішня політика. Переяславська рада. Договір з Московією. «Березневі статті» 1654 р.: умови, правове та історичне значення. Альтернативи історичного розвитку української держави. Боротьба за політичну єдність і національну державність після смерті Б. Хмельницького. Україна в геополітичних планах Московії, Польщі й Туреччини. Порушення територіальної цілісності України. Адміністративно-територіальний устрій Лівобережжя. Обмеження української державності.

Соціальний та національний гніт Польщі на Правобережжі й західноукраїнських землях. Українська культура в XVII ст.

Гетьманування І. Мазепи. Знищення козацьких поселень військами Петра I та Івана Мазепи після поразки Другого Азовського походу (1696 р.). Виникнення феномену «Дикого поля». Закріплення та розвиток східного фронтиру. Розрив відносин України часів гетьмана І. Мазепи з Московією і боротьба за відновлення державності українського народу. Мазепинці та їхні політичні концепції. П. Орлик та його Конституція і Вивід прав України.

Соціально-економічний розвиток та політичне становище України у XVIII ст. Посилення антиукраїнської політики Росії. Остаточна ліквідація автономного устрою та гетьманства. Подальша доля козацтва.

Правобережжя та західноукраїнські землі. Поділи Польщі, їх історичні наслідки та нове політичне розчленування України. Українська культура у XVIII ст. Вплив української культури на російську.

ТЕМА 5. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження.

Політичний стан та адміністративний устрій українських земель наприкінці XVIII – першій половині XIX ст. Соціально-економічний розвиток українських земель. Військові поселення на Луганщині. Слов'яносербія (1753–1764). Зародження кам'яновугільної та залізорудної промисловості на Луганщині. Місія Карла Гаскойна та виникнення м. Луганська (1795).

Початок відродження української та національної самосвідомості. Початок пошуків доказів козацького походження її мешканцями – поштовх до зростання самосвідомості та початки національного відродження на Слобожанщині. Політизація українського національного руху. Кирило-Мефодіївське братство – перша українська політична нелегальна організація. Особливості національного відродження у Західній Україні. «Руська трійця». Вплив європейських національно-визвольних революцій 1848–1849 рр. на

піднесення національного руху в Україні. Піднесення української культури першої половини XIX ст. – головний наслідок національного відродження. Соціально-економічні зміни у підросійській Україні другій половині XIX ст. Структурна перебудова господарства. Особливості та хід промислового перевороту, його економічні та соціально-політичні наслідки. Посилення політичного, національного та соціального гніту Російської імперії на українських землях. Валуєвський циркуляр та Емський указ. Початок процесу витіснення української мови з простору фронтиру.

Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель після революції 1848–1849 рр. Активізація громадсько-політичного, національно-визвольного рухів. Політизація національного руху. Виникнення політичних партій. Українська культура першої половини XIX ст. Наступ на українську мову й обмеження її поширення в західноукраїнських землях.

Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Промисловий бум на Луганщині в другій половині XIX–початку XX ст. Густав Гартман і заснування паровозобудівного заводу в Луганську. Науково-технічна та культурно-освітня діяльність на Луганщині на початку XX ст.

Український національний рух у переддень революційного вибуху. Виникнення перших політичних партій у Наддніпрянщині. Їх програми, стратегія, тактика, лідери. Революційні події 1905 – 1907 рр. в Україні. Політична реакція та посилення політики національного гноблення російської адміністрації в Україні. Столипінська аграрна реформа в Україні та її наслідки. Характерні особливості та здобутки культури українського народу на початку XX ст. Соціально-економічні та політичне становище українських земель напередодні Першої світової війни. Україна в політиці протидіючих блоків. Воєнні дії на території України. Репресії та переслідування українців австро-угорськими та російськими властями.

ТЕМА 6. Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. та особливості культурного будівництва цього періоду.

Утворення Центральної Ради. Перший Універсал Центральної Ради. Утворення Генерального Секретаріату. Другий Універсал Центральної Ради. Центральна Рада – революційний парламент України. Третій Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки. Утворення більшовицької УНР. Четвертий Універсал Центральної Ради. Проголошення незалежності УНР. Більшовицька інтервенція проти УНР. Встановлення режиму більшовицької диктатури. Утворення гетьманського уряду. Його внутрішня і зовнішня політика. Встановлення влади Директорії. Відродження УНР. Відносини з Антантою. Внутрішня політика Директорії. Відновлення більшовицької УНР. Проголошення ЗУНР. Її внутрішня і зовнішня політика. Акт злуки 22 січня 1919 року та його історичне значення. Причини поразки й уроки українських національно-визвольних змагань. Культурний розвиток, утворення Академії Наук. Встановлення радянської влади на Донбасі.

ТЕМА 7. Міжвоєнний період (1921–1939 рр.). Українізація та «розстріляне відродження» в історії української культури.

Зовнішня і внутрішня політика УСРР на початку 1920-х рр. Її державний

статус у 1921–1922 рр. Проголошення НЕПу. Соціально-політичні аспекти голодомору 1921–1922 рр. в Україні. Політико-правові аспекти «входження» УРСР до складу СРСР. Українізація: причини, суть, наслідки. Згортання НЕПу. Запровадження в Україні сталінської політики воєнно-комуністичного штурму. Згубні наслідки форсованої індустріалізації та насильницької колективізації. Голод-геноцид 1932–1933 рр. та його соціально-демографічні наслідки для України. Масові репресії та їх жертви. Суперечливий характер розвитку культури в 1920–1930-х рр. «Розстріляне відродження». Політичні репресії на Луганщині (поет Я. Овчаренко, директор Луганського педінституту Є. Ажажа, поетеса С. Дальна, журналіст С. Каплан та ін.).

Боротьба за українську національну державність на Західній Україні. Виникнення Організації українських націоналістів, її ідеологія, діяльність, лідери (Є. Коновалець, А. Мельник, С. Бандера, Р. Шухевич). Карпатська Україна. Президент Карпатської України А. Волошин. Трагічна доля Карпатської України – це початок Другої світової війни для українців.

ТЕМА 8. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Наукові та культурні здобутки воєнного часу.

Українське питання в європейських міжнародних відносинах напередодні та на початку Другої світової війни. Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Північної Буковини та Південної Бессарабії до складу УРСР. Політика репресій і геноциду сталінщини у західноукраїнських землях. Напад Німеччини на СРСР. Український напрям у плані “Барбароса”. Окупація українських земель Німеччиною та її сателітами. Окупаційний режим. Рух опору та його течії в Україні. Створення Української повстанської армії. Корінний перелом у ході Другої світової війни. Визволення території України від окупантів. Завершення війни. Вклад українського народу в перемогу над окупантами. Особливості культурного життя в роки війни.

ТЕМА 9. Радянська Україна у 1945 – 1991 рр.: суспільно-політичні, соціально-економічні та культурні тенденції.

Становище економіки України в повоєнні роки. Голод 1946 – 1947 рр. – черговий злочин тоталітарної системи проти українства. Поширення тоталітаризму. Політичні й соціально-економічні перетворення та їх вплив на загальнополітичну ситуацію в Україні. Культурне життя у другій половині 1940-х на початку 1950-х рр. Початок десталінізації. Пошуки нових економічних методів господарювання. Лібералізація суспільно-політичного життя. Зародження дисидентського руху та громадського опору. Поява руху шістдесятників.

Наростання кризи тоталітарної системи у 1965 – 1985 рр. Посилення кризових явищ у соціально-економічному політичному і культурному житті республіки. Демографічні зміни та їх наслідки. посилення русифікації. Русифікація освіти й культури. Розвиток національно-визвольного руху. Його програмові та організаційні засади. Форми й методи опору існуючому режиму. Українські дисиденти Сходу України (В. Симоненко, В. Стус, М. Руденко та ін.).

Поширення репресій правлячого режиму проти інакомислячих. Утворення і діяльність Української Гельсінської групи (УГГ), її розгром. Релігійне дисидентство. Демократизація суспільства.

Формування економічних та політичних передумов розпаду СРСР. Криза соціальної сфери та екології. Катастрофа на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 р. Загострення політичної боротьби. Боротьба між проімперськими та національно-визвольними силами. Національно-культурне відродження. Зростання національної свідомості й духовності. Становище української мови. Прийняття закону про мови УРСР. Відродження історичної пам'яті. Переорієнтація української культури на загальнолюдські цінності.

ТЕМА 10. Україна – незалежна суверенна держава: державне будівництво та національно-культурний розвиток (1991 – 2021 рр.).

Передумови та причини розпаду СРСР. Серпневий путч 1991 р. у Москві та його наслідки. Прийняття Акту незалежності – найважливіша віха новітньої історії України. Всенародний референдум 1 грудня 1991 р. та його історичне значення. Обрання Президентом України Л. Кравчука. Припинення існування СРСР (26 грудня 1991 р.).

Розбудова суверенної України. Формування інститутів державності. Зовнішньополітичний курс України. Соціально-економічна криза. Її причини, характер, наслідки та пошук шляхів подолання. Обрання Л. Кучми Президентом України. Прийняття Конституції 1996 р. Грошова реформа. Зовнішня політика України. Інтегрування України у світове та європейське співтовариство. «Помаранчева революція» 2004 р. та спроба Президента В. Ющенка повернути зовнішньополітичний вектор у бік євроатлантичної інтеграції. Поразка революції, прихід до влади контрреволюційних сил на чолі з В. Януковичем. «Харківські угоди» між Україною та РФ, розвал армії та силових структур України, відмова Януковича підписати документ про асоціацію з ЄС. «Революція гідності» 2013–2014 рр. Гібридна війна РФ проти України. Окупація окремих районів Донецької та Луганської областей. Феномен добробатів та участь луганчан у них. Феномен волонтерства. Вимушені переселенці – люди і університети. ЛНАУ – вуз-переселенець.

Президент України П. Порошенко. «Мінські угоди»: причини їх укладання та наслідки. Курс на євроатлантичну інтеграцію України. Здобуття незалежності Української православної церкви від Москви. Томос Константинопольської патріархії 2018 р. та його історичне значення. Вибори Президента 2019 р. та перемога В. Зеленського.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ТЕМА 1. Українські землі за первісної доби, давнє мистецтво та зародки релігійних знань	14	2	2	-	10	12	-	-	-	12
ТЕМА 2. Княжий період в історії українських земель, культурні надбання часів Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	14	2	2	-	10	17	2	2	-	13
ТЕМА 3. Українські землі за часів Пізнього Середньовіччя, особливості релігійного життя та проблема збереження національної самобутності українського народу	14	2	2	-	10	13	-	-	-	13
ТЕМА 4. Українські землі в другій половині XVII – першій половині XVIII ст. Феномен «українського бароко» та розвиток правової думки як надбання світової цивілізації	14	2	2	-	10	13	-	-	-	13
ТЕМА 5. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій. Період «національно-культурного відродження» в історії українських земель	16	2	2	-	10	13	-	-	-	13
ТЕМА 6. Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. та особливості культурного будівництва	14	2	4	-	10	18	2	2	-	14
ТЕМА 7. Україна у	16	4	2	-	10	14	-	-	-	14

міжвоєнний період (1921–1939 рр.). Українізація та «розстріляне відродження» в історії української культури										
ТЕМА 8. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Наукові та культурні здобутки воєнного часу	16	4	2	-	10	18	2	2	-	14
ТЕМА 9. Радянська Україна у 1945 – 1991 рр.: суспільно-політичні, соціально-економічні та культурні тенденції	16	2	4	-	10	14	-	-	-	14
ТЕМА 10. Україна – незалежна суверенна держава: державне будівництво та національно-культурний розвиток (1991 – 2020 рр.)	16	2	4	-	10	18	-	2	-	16
Усього годин	150	24	26	-	100	150	6	8	-	136

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Східні слов'яни та Київська Русь	2	2
2	Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV– перша половина XVII ст.)	2	-
3	Культурні традиції українського Ренесансу	2	-
4	Українська Козацька держава в історії України	2	-
5	Українська культура другої половини XVII–XVIII ст.	2	-
6	Національне відродження в Україні (кінець XVIII – початок XX ст.)	2	2
7	Боротьба за відродження державності України в 1917–1921 рр.	4	-
8	Україна в міжвоєнний період (1921–1939)	2	-
9	Україна в роки Другої світової війни та першому повоєнному десятиріччі (1939–1956 рр.)	2	2
10	Україна у 1956 – 1991 рр.	2	-
11	Розвиток незалежної України. Проблеми і виклики сьогодення	2	2
12	Українська культура у XX – на початку XXI ст.	2	-
	Разом:	26	8

Теми практичних занять

(не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Теми лабораторних занять

(не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зовнішня політика Київської держави та Галицько-Волинського князівства / королівства.	20
2	Козацтво як явище світової історії. Заняття, звичаї та побут козаків. Запорозьке козацтво на Сході України.	20
3	Українські січові стрільці (УСС): створення легіону та його участь у I світовій війні. Польсько-українська війна 1918-1919 р. і Українська Галицька армія (УГА).	20
4	Хрущовська «відлига». Українське «шістдесятництво» та українське дисидентство 1970-1980-х рр.	20
5	Проблеми європейської і євроатлантичної інтеграції незалежної України (1991–2021).	20
	Разом:	100

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході вивчення дисципліни «Історія України та української культури» використовуються такі методи навчання:

1. Група методів за джерелом і сприйняття навчальної інформації – *словесні* (лекція, бесіда, розповідь), *наочні* (ілюстрація, демонстрація), *практичні* (використання методів аналізу «причина-наслідок», «привід-причина» та ін.);
2. Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: *індуктивні, дедуктивні, аналітичні і синтетичні*;
3. Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – *репродуктивні, продуктивні*;
4. Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з навчально-методичною і науковою літературою.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

При вивченні дисципліни «Історія України та української культури» використовуються такі методи контролю:

1. **Поточний контроль** рівня знань та вмінь, який проводиться на лекціях, практичних заняттях за такими видами:
  - *Експрес опитування* – опитування на засвоєння матеріалу попередньої лекції; опитування під час лекції на розуміння її суті; контроль за засвоєнням матеріалу лекції.
  - *Семінарські заняття.*
  - *Співбесіда.*
  - *Програмований контроль знань* – виконання творчих робіт (у вигляді повідомлень, рефератів та есеїв).
2. **Періодичний (проміжний) контроль** рівня знань та умінь після вивчення тем курсу за такими видами:
  - *Тестові опитування.*
  - *Контроль за формуванням практичних умінь і навичок.*
  - *Контроль за формуванням ЗК і досягненням ПРН за спеціальностями.*
3. **Підсумковий контроль** здійснюється в кінці вивчення дисципліни і включає *екзамен.*

Таблиця 5.1. Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 181 «Харчові технології»

Поточний контроль													Семестровий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	4	-	50	100

T1, T2 ... T12 – теми навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання

1. Поточний контроль проводиться у вигляді опитування.
2. Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену.
3. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести.

Таблиця 5.4 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (за потребою)

Програмне забезпечення: Office 365 (рік введення в експлуатацію – 2020 рік).
Методичне забезпечення з використанням корпоративної платформи Teams і Moodle. Комп'ютер, мультимедійний проектор

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бойко О. Д. *Історія України* : підручник. 7- е вид., стереотип. Київ : Академія, 2018. 717 с. Режим доступу: <https://uahistory.co/pidruchniki/ukraine-history-boyko-7-edition-2018/>

2. Борисова О. В. *Зовнішня політика України: історія та сучасність* : курс лекцій. К. : Кондор-видавництво, 2017. 344 с.

3. Борисова О. В., Климов А.О. *Історія української державності: у 2-х томах* : підручник для ЗВО. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. Т.1. 344 с.

4. Борисова О. В., Климов А.О. *Історія української державності: у 2-х томах* : підручник для ЗВО. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. Т.2. 464 с.

5. Борисова О. В. Руднік Д. Г. *Історія техніки землеробства (від найдавніших часів до сьогодення)* : навч. посіб. для аграрних закладів вищої освіти. Херсон : ОЛДІ+ПЛЮС, 2021. 308 с. Розділ 3. – 3.5. Трипільська культура – одна з ранніх землеробських цивілізацій; Розділ 5. Землеробство й агротехніка на українських землях (Середньовіччя – Нова доба).

6. *Історія і культура України* : електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. Дніпропетровськ.: ДНУ ім. Олеса Гончара, 2016. 206 с.

7. *Історія України*: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2016. 644 с.

8. *Історія української культури*: підручник / За ред. Л.В. Анучиної, О.А. Стасевської, О.В. Уманець. Харків : Право, 2012. 367 с.

9. *Українська культура. Конспекти лекцій для дистанційного навчання: для студентів першого курсу усіх спеціальностей.* / О.О. Петутіна, Н.В. Вандишева-Ребро, М.М. Красіков та ін. Харків : НТУ «ХПІ», 2020. 68 с. <http://web.kpi.kharkov.ua/ukin/wp-content/uploads/sites/195/2021/02/Konspekt-lektsij-Ukrayinska-kultura-onovlenyj.pdf>

10. Хома І. Я. *Історія української культури*: навч. посіб. Львів. : Вид-во Львівська політехніка, 2012. 353 с.

Допоміжна література

- Виноградов, Г. М. *Посібник до вивчення курсу «Давня та нова історія України» (Доба Давньої Русі)*. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2015. 48 с.
2. Довбня О. М. *Історія української культури*: навч.-метод. комплекс з тестами. Харків : Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2012. 66 с.
3. *Історія світової та української культури. Кредитно-модульний курс*: навч. посібник. Харків, НФаУ : Золоті сторінки, 2012. 520 с.
4. *Історія української культури* / За заг. ред. І. Крип'якевича. 4-е вид., стер. Київ : Либідь, 2002. 650 с.
5. *Історія української культури*: словник термінів і персоналій. Харків : Право, 2012. 237 с.
6. Міщенко М.М. *Сучасна культура України (друга половина ХХ– поч. ХХІ ст.)* : навч.-метод. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2014. 156 с.
7. *Навчально-методичні поради та плани семінарських занять з курсу «Історія та культура України»* : електронний навч. посібник. Львів : ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019
https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_ukrlang/05.%20Видавнич%20діяльність%20кафедри%20для%20забезпечення%20дистанційної%20форми%20навчання_навчання_методичні_матеріали/navchalno_metodychni_porady_i_plany_seminarskykh_zanyat_dlya_stud_med.pdf
8. *Українська культура в іменах. Довідник [для студ. усіх спеціальн.]* / О. О. Петутіна, Н. В. Вандишева-Ребро, О. В. Голозубов [та ін.]; за ред. О. О. Петутіної. Харків: НТУ «ХП», 2017. 303 с.
<http://web.kpi.kharkov.ua/ethics/wp-content/uploads/sites/131/2014/11/Posobyе-Ukraynckaya-kultura-v-ymenah-1.pdf>
9. Фрадкіна Н.В. *Українська культура ХІХ століття*. : навч.-метод. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2011. 95 с.
10. Швагуляк М. *Історичні студії: Українці на роздоріжжях та крутих поворотах історії (друга половина ХІХ-перша половина ХХ ст.)*. Львів: Тріада плюс, 2013. 748 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1) Інтернет-ресурси:

<http://history.franko.lviv.ua> – довідковий сайт.

<http://ukrknyga.at.ua> – безкоштовна бібліотека української літератури

<http://www.history.org.ua> – сайт інституту історії України НАН України

<http://www.etnolog.org.ua> – сайт інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України

<http://elib.nplu.org/> - культура України. Електронна бібліотека

nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України імені

В. І. Вернадського;

2) Борисова О. В., Руднік Д. Г. *Історія України на українській культурі* : дистанційний курс на платформі Moodle Луганського національного аграрного університету. Режим доступу: [Курс: Історія України та української культури для 1 курсу всіх спеціальностей бакалаврату \(lnau.in.ua\)](http://lnau.in.ua)